

YKSISSÄ TUUMIN, OMALLA KONEELLA

*Osmo ja Elli Romunen
viihtyvät metsässä ja alan
kursseilla. Hakkuissa heillä on
apuna oma pienmetsäkone.*

TEKSTI MARIA LATOKARTANO | KUVAT PENTTI VÄNSKÄ

METSÄNOMISTAJAT

Osmo ja Elli
Romunen

Ikä: Osmo 70 ja Elli 68

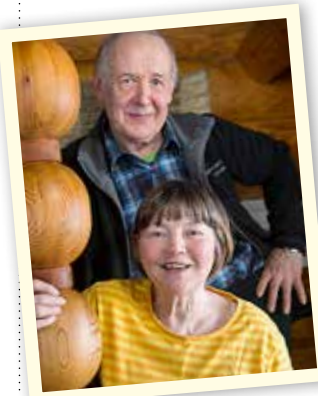
Ammatti: eläkkeellä. Osmo Romunen työskenteli Puolustusvoimien atk-tehtävissä ja Elli Romunen Kuopion kaupungilla vesimittarihuoltajana.

Kotikunta: Kuopio

Metsäalan koulutukset: metsätalousyrittäjä (Varpalan metsäkoulu), luonnonhoitotutkinto (Etelä-Savon metsäkeskus), keruutuoteneuvojan tutkinto (Kainuun ammattiopisto), lisäksi kursseja muun muassa erikoispuitten kasvattamisesta

Metsät: yhteensä noin 40 hehtaaria, kolme erillistä tilaa Rantasalmella. Maastoltaan vaihtelevaa, ravinteista, kuusivaltaista metsää, suurin osa joko uudistuskypsää tai varttunutta kasvatusmetsää.

Elli ja Osmo Romusen Kinetic-pienmetsäkone on täyskäytössä tilan omissa metsissä.

Romusten kesämökillä puu on näkyvässä roolissa.

Osmon ja Ellin vinkit

1 Metsän mahdollisuuksiin kannattaa suhtautua avarakatseisesti. Puun lisäksi metsästä saa marjoja, yrttejä ja jopa taidetta.

2 Metsäasioissa on tarjolla monenlaista koulutusta. Kurssittautuminen kannattaa.

3 Metsänomistuksesta voi tehdä itselleen helpoakin, mutta helpoin tie ei välttämättä ole mielenkiintoisin.

4 Kun tekee metsätyöt itse, pysyy hyvässä kunnossa.

Keväätalvinen päivä on aurinkoinen mutta hyytävän kylmä. Haukiveden selän yli käyvä puhuri saa posket nipistelemään. **Osmo ja Elli Romusta** pakkanen ei lannista. He ovat lähteneet metsään tarkoituksenaan korjata pois mökitontiltaan muutama tuulenkaato.

Osmo Romunen istahtaa Kinetic-merkkisen pienmetsäkoneen ohjaimiin ja kääntää virta-avainta. Dieselmoottori hyrähtää käyntiin.

Rinne jyrkkenee nopeasti, mutta hymynkare ei väisty Romusen suupielestä. Kokemuksesta hän tietää, ettei kone hyydy tai kellahda nurin vaikeassakaan maastossa.

”Tämän ajo-ominaisuudet ovat hyvät. Ja pitääkin olla, ei täällä tasoitu missään”, hän sanoo.

Hangessa makaa reidenvahvuisia kuusia. Tänä ne on tarkoitus karsia, katkoa ja kuljettaa mökin pihaan.

”Kävimme eilen kaatamassa nämä. Osa oli niin pahasti konkelossa, etteivät nytkähtäneet poikkisauhuksesta mihinkään. Ajoin Kineticin viereen ja kiinnitin vinnin. Johan lähtivät kevyesti”, Osmo kertoo naurahtaen.

Elli Romunen laskee kypärän visiirin alas ja tempaisee saahansa käyntiin. Kohta sitä säästää Osmo Romusen saha. Yhdessä pariskunta ryhtyy karsimaan runkoja.

Takakautta metsänomistajiksi

Kuopiolaisista Osmo ja Elli Romusesta tuli metsänomistajia puolivahingossa. Elli on Rantasalmelta toisin, ja pariskunnalla oli tapana syksyisin marjastaa Haukiveden maisemissa. Siinä poiminnan lomassa heräsi ajatus: mitä jos hankittaisiin täältä mökkitontti? Kun pariskunta sitten sai vihiä myyntiin tulevastatontista, ei kauppaa tarvinnut pitkään harkita. Kauppakirja 1,2 hehtaarin tontista allekirjoitettiin vuonna 1994.

Romusten tontti sijaitti järven rannalla, keskellä kangasmetsää. Ensi töikseen pariskunta teki rantaan tien ja ryhtyi sitten rakentamaan mökkiä.

Eräänä päivänä, kun hirsirunkoinen mökki jo kohosi rantakalliolla ja Romuset istuivat tuvassaan kahvia nauttimassa, pihaan ilmestyi tuntematon mies.

”Hän tutki ihmeissään karttojaan, niissä kun ei kuulemma ollut tällaista tietä ja mökkiä”, Osmo Romunen kertoo.

Paljastui, että mies oli metsänhoitaja, joka oli tullut tarkistamaan naapuritilan hoitotarpeita. Romuset kutsuivat metsänhoitajan kahville ja jutustelun lomassa kysäisivät, mahtaisiko naapuri olla halukas myymään vähän metsämaata tontin ympäriltä. Siinä kun olisi niin komeat kalliotkin.

”Hän vastasi, että tekkää tarjous.”

Pienen hintaneuvottelun jälkeen myyjän kanssa sovittiin 10 hehtaarin kaupasta. Kaupantekotilaisuus-

dessä myyjä kysyi, olisivatko Romuset kiinnostuneita lopputilan ostamisesta.

”Sillä tavoin meistä tuli metsäyrittäjiä”, Elli Romunen jatkaa.

”Tilat eivät olleet missään kaupan, vaan olimme itse aktiivisia. Menimme vähän kuin takakautta.”

Tällä hetkellä Romuset omistavat kolme metsätalaa, joiden pinta-ala on yhteensä noin 40 hehtaaria.

Tiedonjanoa sammuttamassa

”Metsänomistuksen saa tahtoessaan yksinkertaiseksi, laittaa vain nimen paperiin. Mutta me ei olla haluttu lähteä sille linjalle”, Osmo Romunen sanoo.

Sen sijaan, että Romuset olisivat turvautuneet ammattilaisiin ja teettäneet hakkuut pystykauppoina, he ovat kouluttautuneet, opetelleet tekemään itse ja suorastaan ahmineet tietoa.

Kun Romuset vielä olivat työelämässä, he saivat kuulla, että Savonlinnan ammatti- ja aikuisopiston luonnonvara-alan oppilaitoksella eli silloisella Varpalan metsäkoululla alkaisi metsätalousyrittäjien monimuotokoulutus.

Kaksi vuotta myöhemmin sekä Osmo että Elli Romunen suorittivat metsätalousyrittäjän ammattitutkinnon. Koulutuksen edellyttämät näytöt he tekivät omalla tilallaan, ja ne menivät kirkkaasti läpi.

”Kokeen valvoja sanoi, että ei tarvinnut mennä puun taa neuvottelemaan, päästäänkö läpi”, Osmo muistelee.

Seuraavina vuosina Romuset osallistuivat Varpalassa muihinkin koulutuksiin kuten erikoispuiden kasvatuskurssille. Vuonna 2005 he suorittivat Kainuun ammattiopiston Seppälän toimipisteessä keruutuoteneuvojan tutkinnon.

”Se oli hyvä kurssi. Kävimme läpi yrtit, marjat ja sienet. Nykyään meillä on jatkuvasti pettujauhoa keittiössä, ja nokkosta syömmekin päivittäin”, Elli kertoo.

Asta teki kauheaa jälkeä

Kinetic ei ole Romusten ensimmäinen metsäkone. Pariskunnalla oli kymmenisen vuotta ruotsalaisvalmisteinen Vimek ja sitä ennen moottorikelkka.

”Moottorikelkka hankittiin ensin, kun kuviteltiin, että sehän se on hyvä. Mutta ei sillä tee mitään näin mäkisessä maastossa”, Osmo tuhahtaa.

Vimekin pariskunta ”löysi” Luston perinnepäiviltä. Sen hankintaan kannusti kaksi syytä. Toinen oli se, että Romuset tiesivät jo tuolloin haluavansa tehdä metsissään mahdollisimman paljon itse. Toinen syy olivat tilaa riepotelleet myrskyt.

”Kolme suurinta tekivät niin paljon tuhoa, että metsävakuutuksen omavastuu ylittyi. Yhtenä vuonna meni ukkostrombi tontin läpi ja jätti jälkeensä puoli kilometriä pitkän ja 30 metriä leveän juotin metsään. Sen jälkeen iski Asta, jonka tekemä jälki oli kauheaa”, Elli Romunen muistelee.

Astan jälkeisenä päivänä pariskunnan oli tarkoitus lähteä Puumalaan puukkokurssille.

”Sanoin Ellille, että pitäisiköhän varata moottorisaha autoon. Hyvä, että varasin. Kolme puuta piti raivata tieltä, ennen kuin päästiin Varkaudentielle.”

Oma pienmetsäkone on ollut verraton apu myrskypuiden kuljetuksessa. Tuulenkaatoja pariskunta ei ole koskaan tarjonnut myyntiin, vaan ne on kaikki sahattu itselle.

Pienkone oli hyvä hankinta

Noin vuosi sitten Osmo Romunen istui iltaa kotisohvallaan ja kuunteli Ellin tabletilla **Richard Claydermania**, kun näytölle putkahti mainos: teille suositellaan tällaista metsäkonetta.

”Minähän lähdin heti tabletti kourassa, että kuulepas Elli.”

Kinetic-merkkinen kone oli Romusille tuntematon, mutta sen myyjä, Metsä-Säämänen, tuttu jo Vimekin ajoilta. Pariskunta tutustui laitteeseen ensin netissä. Sitten piti jo lähteä Pieksämäelle katsomaan, olisiko ajokone luonnossa yhtä kiinnostava kuin netissä. Ja olihan se.

”Tämän valmistuksessa on ollut ajatus mukana, sen huomaa yksityiskohdista. Koneen järeys on eri luokkaa kuin Vimekissä ja voimansiirto parempi”, Osmo Romunen sanoo.

Kineticin saa bensiini- tai dieselmoottorilla. Romuset valitsivat dieselin.

”26-hevosvoimainen Yanmarin dieselmoottori”, Osmo vahvistaa.

Romunen on vaikuttunut paitsi moottorin käyttövarmuudesta – se hyrähtää lämmittämättäkin käyntiin 20 asteen pakkasella – myös niukasta polttoaineenkulutuksesta.

”Jos kone on käynnissä päivän, 10 litran kanisterista kuluu puolet. Ensi alkuun ihmettelin, että eikö tämä vie polttoainetta ollenkaan.”

Kehuja häneltä saavat myös koneen ohjattavuus, nosturin tehokkuus ja puomin ulottuvuus. Lisävarusteena Romuset hankkivat kauko-ohjattavan vinnin, joka onkin osoittautunut tarpeelliseksi.

Koneen kokonaiskantavuus on 2,7 tonnia, ja kuormaamaan mahtuu puuta kolmen kiintokuution verran. Romusten Kineticin valmistusnumero on kahdeksan.

”Voisi luulla, että siinä on lastentauteja. Mutta ei ole.”

Kone maksoi aikanaan noin 50 000 euroa. Pariskunnan kumpikaan osapuoli ei ole katunut hankintaa.

”Meille on juuri valmistunut uusi metsäsuunnitelma. Koneelle on ympäri vuoden niin paljon töitä kuin vain ehdimme tehdä”, Osmo sanoo.

”Jokaisella metsänomistajalla pitäisi olla oma pienkone, jolla pääsee kätevästi metsään”, Elli jatkaa.

Hinnoittelu harmittaa

Viime vuoden lopulla Romuset ahkeroinivat jälleen metsässään. Peltomaalle istutettu koivikko oli ehtinyt ensiharvennusikään, ja kuusikon päältä piti poistaa ylispuuta. ▶

Romuset ovat hakeneet aktiivisesti metsätoutta. He ovat muun muassa valmistuneet metsätalousyrittäjiksi.

» Minähän lähdin heti tabletti kourassa, että kuulepas Elli. »

Joulukuussa Romusilla tuli täyteen 50 vuotta yhteistä taivalta. ”Me ollaan aina tehty kaikki yhdessä”, Osmo Romunen sanoo.

/METSÄNOMISTAJA/

Osmo Romunen on vaikuttanut Kineticin käyttöominaisuuksista. "Tämän valmistuksessa on ollut ajatus mukana."

Myrskypuut siir-
tyvät nosturilla
kevyesti. Voima riit-
tää järeämpienkin
runkojen siirtelyyn.

"Ylispuiden poisto oli melkoista neuvottelemista, mutta hyvin se lopulta onnistui", Elli Romunen muistelee.

Ennen urakkaa Elli otti yhteyttä metsäfimaan ja kyseli, kiinnostaisivatko puut heitä.

"Firmalle eivät käyneet kuin ylispuut. Koivuista olisivat maksaneet kymmenen euroa kiintokuutiolta", hän kertoo.

Se, että hankinta- ja pystykaupassa puusta maksetaan lähes sama hinta, ihmetyttää ja harmittaa Osmo Romusta.

"Pystykaupoissa ei tiedä, mikä on puun hinta ja mitkä ovat korjuun kustannukset. Ne eivät näy missään, vaikka varmasti yhtiöt eivät tee korjuuta lahjaksi. Arvelen, että kustannukset jyvittyvät metsänomistajien maksettaviksi."

"Puulla pitäisi olla markkinatalouteen perustuvat tienvarsihintat, mutta näin ei ole. Aivan kuin ei suotaisi, että metsissä käyvät muutkin kuin firmat."

Ensiharvennuskoivuista ei tehty kauppia, vaan Romuset sahasivat rungot omaan käyttöön vanne-sahallaan.

"Tuntuu, että joka alalla on sama tilanne: alkutuottaja ei tahdo saada hintaa tuotteelleen. Sitä me aina ihmetellään."

Metsän monet mahdollisuudet

Romusille metsä on muutakin kuin tukkia ja kuitua. Pariskunta on kiinnostunut perinnekäsityksistä ja opiskellut koivuntuohen käyttöä tuohikursseilla.

"Tuohi saattaa jonakin päivänä olla arvokas raaka-aine, josta saa paremman hinnan kuin puusta", Osmo Romunen arvelee.

Omassa metsässä on parhaillaan käynnissä keilu. Romuset irrottivat tuolta terveestä puusta ja jäivät seuraamaan, miten puu reagoi.

"Pari kolme kesää se on nyt kasvanut, eikä lehdistä ainakaan näy eroa."

Seuraavaksi Osmo kiinnostaisi opetella pareiden tekoa. Osa metsistä kasvaa hyvää pärepuuta.

"Mutta sinne ei mennä, ennen kuin meillä on pärehöylä."

Usein Romuset miettivät, että luonto tarjoaa paljon asioita, joita Suomessa pidetään itsestäänselvyytenä. Kun Elli Romusen siskon perheessä ollut vaihto-oppilas tuli käymään, hän oli haltioissaan siitä, että luonnossa sai liikkua vapaasti. Hänen kotimaassaan saa kulkea vain polkuja pitkin ja marjastaminen on säännösteltyä.

"Saunavastan teko oli hänelle ihme", Elli kertoo.

Joulukuussa Osmo ja Elli Romusella tuli täyteen 50 vuotta yhteistä taivalta. Edelleen he viihtyvät toistensa seurassa, kursseilla, koulutuksissa ja metsässä.

"Me ollaan aina tehty kaikki yhdessä. Harvennuksillekin lähdetään eväät selkäreppussa", Osmo sanoo hymyillen ja katsoo Elliä. ●